

щото не само, че римската армия не успяла да се построи, както тръбвало, за бой, но даже и войските не успели да наложат шлемовете си и да снемат покривките от щитовете. А между това конницата и легката пехота на Цезаря, отблъснати изъ-отвъд рѣката, спуснали се да бѣгатъ въ разни посоки; примѣра имъ послѣдвали и всички нестроеви: военнитѣ слуги, тѣзи, които се намирали при тяжеститѣ и др. и даже тревирскитѣ конници, които се считали за едни отъ най храбритѣ между галлскитѣ, бързо тръгнаха обратно за въ земитѣ си, разпространявайки на всѣкъдѣ по пътя вѣстъ за пълно поражение на римлянитѣ.

Въ това крайно трудно положение, армията на Цезаря се излагала на опасност да бжде съвсѣмъ разбита и даже съвършено истрѣбена, и само двѣ обстоятелства — по откровенното и благородно съзнание на самия Цезарь — я спасили: 1-о) че войскитѣ, като били отлично обучени въ строя и като придобили отъ прѣдшествувашитѣ дѣйствия противъ неприятеля надлѣжаща опитност, сами добръ знаели, какво тръбвало да правятъ, и 2-о) че при всѣки легионъ се намирали легатитѣ, на които Цезарь и въ този случай, както обикновенно, запрѣтилъ да се отдѣлятъ отъ работницитѣ прѣди лагера да бжде съвсѣмъ укрѣпенъ, и които вслѣдствие на това можали сами да се распорѣждатъ по свое усмотрѣние, безъ да чакатъ заповѣди отъ Цезаря. Всѣки легионъ се построилъ и се отбранявалъ тамъ, гдѣто се намиралъ, както позволявали свойствата на мѣстността и краткостъта на времето, отдѣлно отъ другитѣ легиони и даже безъ да ги виждатъ задъ гжститѣ шубраци. По такъвъ начинъ армията била раздробена на части и образувала неправиленъ

строй въ видъ на три-странникъ или по скоро испъкнала джга, и нѣмало никаква възможност нито да се съблюдава единство въ управлението и дѣйствиата ѝ, нито да се подкрѣпаватъ ъвреме слабитѣ ѝ части. Като дошълъ най напредъ при 10-ия легионъ на лѣвия флангъ, като го насърчилъ и му заповѣдалъ да мине въ настѣпление, Цезарь тръгналъ съ сжщата цѣль, отъ легионъ на легионъ, по нататкъкъ къмъ дѣсниа флангъ. Лабиевъ, като събралъ 9-ия и 10-ия легиони и отблъсналъ находившитѣ се срѣщу него атребати, прѣслѣдвалъ ги по петитѣ къмъ рѣката и даже отвъдъ рѣката до самия неприятелски лагеръ, който и завладялъ, като истрѣбилъ въ време на прѣслѣдването голѣмо число атребати. 8-ия и 11-ия легиони, въ центра, сжщо отблъснали най постъ и прѣслѣдвали къмъ рѣката веромандуитѣ. Но 7-ия и 12-ия легиони на дѣсниа флангъ, като останали сами и заобиколени, силно притискани почти отъ всички страни отъ нервиитѣ, понесли голѣма загуба отъ убити или ранени началници и прости войници, изгубили единъ орелъ, едва можали да се държатъ противъ по многобройния и постоянно усиливающъ се съ подкрѣпления неприятель и се намирали въ най очаяно положение. Тъкмо въ това време дошълъ при 12-ия легионъ Цезарь. Като сграбчилъ отъ единъ войникъ щита му, той се спусналъ напредъ, силно насърчилъ войскитѣ и заповѣдалъ да разрѣдятъ стѣсненитѣ си рѣдове. Насърдени и въодушевени отъ личното присѣствие, примѣра и храбростъта на Цезаря, войскитѣ отъ 12-ия легионъ удвоили усилията си и успели да удържатъ напора на нервиитѣ, а слѣдъ присѣдинението наскоро къмъ 12-ия легионъ, по заповѣдъ на Цезаря, и близкия 7-ия легионъ, тогава и двата заедно взели вече да се отбраня-